

4. 3. 2. 4.

[නාගුණුභාව]

14. වතුන් ඩිකබලට අධිකාරී සම්බන්ධතෙකු, රැකිදියු තාගෝ, රජ්‍යරජෝ, හොත් රජ්‍යහො, යො, රැකිදියු අධිකාරීව සංඛ්‍යා ගව්ත්තේ. කතාමෙකි වතුන්?

ඉඩ ඩිකබලට රැකිදියු තාගෝ, සේ, හොත් හනතා, ව බනතා, ව ගනතා, ව.

කථාකුව ඩිකබලට රැකිදියු තාගෝ සේතා, හොත්, ඉඩ ඩිකබලට රැකිදියු තාගෝ යමේනු. ගත්තිදම්පාරපි කාරණා කාරණා යදි ව, කතුපුබඩා යදි ව, අකතුපුබඩා, න්‍යා අවධිකත්වා, 1 මතකි කත්වා, සංඛ්‍යා. වෙතසේ,² සම්බන්ධා - හරිතා, ඔතිතස්සා, හොත් පූජාත්.

කථාකුව ඩිකබලට රැකිදියු තාගෝ, හනතා, හොත්? ඉඩ ඩිකබලට රැකිදියු තාගෝ, සංඛ්‍යා, මිගතතා, හැඳිම්පි හනත්වී³ ගත්තා, රුහුම්පි හනත්වී අයුම්පි හනත්වී අයුම්රුහුම්පි හනත්වී රථම්පි හනත්වී රථම්පි හනත්වී පතන්කම්පි හනත්වී. එව් බෙ, ඩිකබලට රැකිදියු තාගෝ, හනතා, හොත්.

කථාකුව ඩිකබලට රැකිදියු තාගෝ බනතා, හොත්? ඉඩ ඩිකබලට රැකිදියු තාගෝ, සංඛ්‍යා, මිගතතා, බමෝ, හොත් සත්ත්වප්‍රාත්‍යාර්ථකා උප්‍රාත්‍යාර්ථකා⁴ අසිප්‍රාත්‍යාර්ථකා. එරුප්‍රාත්‍යාර්ථකා. හෙරිප්‍රාත්‍යාර්ථකාත්වත්තනාදයදුතා. එව් බෙ, ඩිකබලට, රැකිදියු තාගෝ, බනතා, හොත්.

කථාකුව ඩිකබලට රැකිදියු තාගෝ, ගනතා, හොත්? ඉඩ ඩිකබලට රැකිදියු තාගෝ, යමේනු. ගත්තිදම්පාරපි දිය. පෙනෙන් යදි ව, ගතුපුබඩා යදි ව, අගතුපුබඩා, න්‍යා බිප්‍රාත්‍යාර්ථකාව⁵ ගනතා, හොත්. එව් බෙ, ඩිකබලට රැකිදියු තාගෝ, ගනතා, හොත්.

ඉමෙකි බෙ, ඩිකබලට වතුන් අධිකාරී සම්බන්ධතෙකු, රැකිදියු තාගෝ, රජ්‍යරජෝ, හොත් රජ්‍යහො, හොත් යො, රජ්‍යරජෝ. රැකිදියු අධිකාරීව සංඛ්‍යා ගව්ත්තේ.

එවැමෙව බෙ, ඩිකබලට වතුන් ධිමෙකි සම්බන්ධතෙකු, ඩිකබු ආභ්‍යන්තරයෙකු, හොත් පාභ්‍යම්බාණ්ඩා, දකුණිම්බාණ්ඩා, අභ්‍යන්තර්ලිකරණ්ඩා, අනුච්‍රාරං ප්‍රකුදුකෙකිතා. ලෙංකාසය.

කතාමෙකි වතුන්? ඉඩ ඩිකබලට ඩිකබු සේතා, ව ගොත් ගනතා, ව බනතා, ව ගනතා, ව.

කථාකුව ඩිකබලට ඩිකබු සේතා, හොත්? ඉඩ ඩිකබලට ඩිකබු තථාගත්පා - වෙදිනො ධම්මුවිනයෙ දෙශීයම්, කො අවධිකත්වා, මතකි කත්වා, සංඛ්‍යා. වෙතසේ,² සම්බන්ධා - හරිතා, ඔතිතස්සා, හොත්, ධම්මු. පූජාත්.

1. අවධි - බාතා, - මිරු. 2. සංඛ්‍යාව්‍යාපා - මිරු. 3. අභ්‍යන්තරා - මිරු.

4. අභ්‍යන්තරාරාභා - උප්‍රාත්‍යාර්ථකා. 5. බිප්‍රාත්‍යාර්ථකා - මිරු.

4. 8. 2. 4.

[නාජ සූත්‍රය]

14. මහජේන්ති, සතර කරුණෙකින් සම්බුද්ධ රජුන් අඟ් රජාති වේ රජු එසින් වලද කළපුදු වේ. රජාවයවයෙක් ම ය යි ගණනට යෙයි. කටයුතු සතර කරුණෙකා යන්:

මහජේන්ති, මෙලෙට රජුන් අඟ් අසනුයේ ද පෙනි. කැසනුයේ ද, ඉවසනුයේ ද, යනුයේ ද වෙයි.

මහජේන්ති, කෙසේ රජුන් අඟ් අසනුයේ වේ ද? මහජේන්ති, මෙලෙට රජුන් අඟ් කළමිරු වෙවයි, කො කළමිරු වෙවයි, යම් කම්කුවුපු හසුයිදම්සහාරයි තුළුන් ලඛා කරවා ද, එය අර්ථ ම මෙහෙයි කොව පියල්ල සිහා සමනා ගෙන රාකුම කන් අඟී ව අසා ද, මහජේන්ති, මෙයේ රජුන් අඟ් අසනුයේ කම් වෙයි.

මහජේන්ති, කෙසේ රජුන් අඟ් කැසනුයේ වේ ද? මහජේන්ති, මෙලෙට රජුන් අඟ් සඩු, මැයිෂ්‍යය හියේ අභුදු කැසයි. අභාරවා ද කැසයි. අපුදු කැසයි. අසරවා ද කැසයි. රිය ද කැසයි. රිය කැයි යොබ ද කැසයි. පාඩුල ද කැසයි. මහජේන්ති, මෙයේ රජුන් අඟ් ඉවසනුයේ කම් වේ.

මහජේන්ති, කෙසේ රජුන් අඟ් ඉවසනුයේ වේ ද? මහජේන්ති, මෙලෙට රජුන් අඟ් සඩු, මැයිෂ්‍යය හියේ සිරිය පහර, හි පහර, කඩු පහර, පෙරෙරු පහර, බෙර පණාඩිර සක් දෙක්කීම යන නීත්‍යාද යඛද ඉවසයි. මහජේන්ති, මෙයේ රජුන් අඟ් ඉවසනුයේ කම් වේ.

මහජේන්ති, කෙසේ රජුන් අඟ් යනුයේ වේ ද? මහජේන්ති, මෙලෙට රජුන් අඟ් සිය එරු දිග වෙවයි නො, සිය එරු දිග වෙවයි, යම් දිගෙකට අඟ්දමියාරී මෙහෙයා ද, එදිගට වහා, ම යනුයේ වෙයි. මහජේන්ති, මෙයේ රජුන් අඟ් යනුයේ කම් වේ.

මහජේන්ති, මේ සතර කරුණෙකින් සම්බුද්ධ වූ රජුන් අඟ් රජුට තිසි වූය රජු එසින් වලද කළපුදු වූයේ වෙයි. රජාවයවයෙක් ම ය යි ගණනට යෙයි.

මහජේන්ති, එපරිදිම සතර කරුණෙකින් සම්බුද්ධ මහජේන් අඟ් යෙයා වේ. පාඨුණෙයා වේ. දක්ෂීණෙයා වේ. අනුරුදුකරණීය වේ. උර්කයාට අනුත්‍ය ප්‍රණ්ඩන්දු වෙයි.

කටයුතු සතර කරුණෙකා යන්: මහජේන්ති, මෙයේනෙයි මහජේන් අසනුයේ ද, කැසනුයේ ද, ඉවසනුයේ ද, යනුයේ ද වෙයි.

මහජේන්ති, කෙසේ මහජේන් අසනුයේ වේ ද? මහජේන්ති, මෙයේනෙයි මහජේන් නාජ්‍යයන් එසින් වදුරන් ලද බලී මිනය දෙසනු ලබන කළුන් අර්ථව මෙහෙයි කොව පියල්ල සිහාට සමනා, ගෙන රාකුම කන් අඟීව එ දහම් අසයි. මහජේන්ති, මෙයේ මහජේන් අසනුයේ කම් යේයි.

කජස්ථූ ගිකඩවේ ගිකඩු ගනනා; ගො,නී? ඉඩ ගිකඩවේ ගිකඩු උපයනා. කාමටිකාකා. නාධිවාසෝනී පරුහානී විනොදෙනී¹ වෘත්තානීකරෙනි අනහාව. ගමෙනී. උපයනා. වයාපාදුවිකාකා. - පෙ- උපයනා. මිගිසාමිතාකා. - පෙ- උපයනානුපෙනෙන පාපකේ අකුසලේ ධිමම නාධිවාසෝනී පරුහානී විනොදෙනී වෘත්තානීකරෙනි අනහාව. ගමෙනී. එවා බෙ, ගිකඩවේ ගිකඩු ගනනා; ගො,නී.

කජස්ථූ ගිකඩවේ ගිකඩු බනනා; ගො,නී? ඉඩ ගිකඩවේ ගිකඩු බශේ; ගො,නී සිතයා උණුසා රේසව්,ය පිපාසා,ය ධිංසමකසට,තා,තාපසිරිංසපසම්සා,තා. දිරුත්තා,තා. දුරුගත්තා. වටතපට්,තා, උපයනා,තා. සාරීරිකා,තා. වෙදනා,තා. දුකඩා,තා. තීබඩා,තා. බරුකා. කටුකා,තා. අසාතා,තා. අමිතාපාතා. පාණුහරුතා. අධිවිසිකර්තිකා, ගො,නී. එවා බෙ, ගිකඩවේ ගිකඩු බනනා; ගො,නී.

කජස්ථූ ගිකඩවේ ගිකඩු ගනනා; ගො,නී? ඉඩ ගිකඩවේ ගිකඩු ය; දිසා, අගතපුබිඩා, ඉමිතා දිසෙන අදුමිතා, යදිදා සඛබිසඩාරසම්පේ, සඛබුපදිපරි-තීසායෙ, තාණුහාකඩායා, මිරුජා, තීරුජාඩා, තීබඩාතා, තා. බිප්පාස්දුස්දුව ගනනා; ගො,නී. එවා බෙ, ගිකඩවේ ගිකඩු ගනනා; ගො,නී.

ඉමෙන් බෙ, ගිකඩවේ වනුනි ධිමම් සමනාගතා, ගිකඩු අභුතෙයා, ගො,නී - පෙ- අනුතාර. පුස්දුස්දුකඩාතා. ලේ,කයාතාත්.

4. 3. 2. 5.

[අභුත්‍යභාණ]

15. වත්තා,රීමාත් ගිකඩවේ ය,තා,ත්. කතමාත් වත්තා,රි?

අනු ගිකඩවේ ය,තා. අමතාපා. කාතුෂා, තැස්ථූ කයිරම්,තා. අතත්ත්,ය සංවත්තාත්. අනු ගිකඩවේ ය,තා. අමතාපා. කාතුෂා, තැස්ථූ කයිරම්,තා. අතත්ත්,ය සංවත්තාත්. අනු ගිකඩවේ ය,තා. මතාපා. කාතුෂා, තැස්ථූ කයිරම්,තා. අතත්ත්,ය සංවත්තාත්. අනු ගිකඩවේ ය,තා. මතාපා. කාතුෂා, තැස්ථූ කයිරම්,තා. අතත්ත්,ය සංවත්තාත්.

තතු ගිකඩවේ යමිදා. ය,තා. අමතාපා. කාතුෂා, තැස්ථූ කයිරම්,තා. අතත්ත්,ය සංවත්තාත්, ඉදා. ගිකඩවේ ය,තා. උහුගයනෙව් නා කහනාබිඩා. මස්දුස්දුත්. යමිදා. ය,තා. අමතාපා. කාතුෂා, ඉමිතා,පි තා. නා කහනාබිඩා. මස්දුස්දුත්. යමිදා. ය,තා. කයිරම්,තා. අතත්ත්,ය සංවත්තාත්, ඉමිතා,පි තා කහනාබිඩා. මස්දුස්දුත්. ඉදා. ගිකඩවේ ය,තා. උහුගයනෙව් නා කහනාබිඩා. මස්දුස්දුත්.

තතු ගිකඩවේ යමිදා. ය,තා. අමතාපා. කාතුෂා, තැස්ථූ කයිරම්,තා. අතත්ත්,ය සංවත්තාත්, ඉමියම්. ගිකඩවේ ය,තා,තා බාලෙ, ව පැණිඩිකා, ව වෙදිනබේ, පුරිසන්න්,මේ පුරිසන්න් පුරිසපරරකකමේ. නා ගිකඩවේ බාලෙ, ඉන් පරිසි-විකඩාත්, ‘සිංහ්‍යාව්,පි බෙ, ඉදා. ය,තා. අමතාපා. කාතුෂා, අඡ වර්ගිදා. ය,තා. කයිරම්,තා. අතත්ත්,ය සංවත්තාත්’ත්. සේ, තා. ය,තා. නා කරුත්. කස්ස තා. ය,තා. අකයිරම්,තා. අතත්ත්,ය සංවත්තාත්. පැණිඩිකා, ව බෙ, ගිකඩවේ ඉන් පරිසි-විකඩාත්: ‘සිංහ්‍යාව්,පි බෙ, ඉදා. ය,තා. අමතාපා. කාතුෂා, අඡ වර්ගිදා. ය,තා. කයිරම්,තා. අතත්ත්,ය සංවත්තාත්’ත්. සේ, තා. ය,තා. කරුත්. කස්ස තා. ය,තා. කයිරම්,තා. අතත්ත්,ය සංවත්තාත්.

1. මිතතාපදාත් හැඳුම් - මිරුජා.

මිහෙන්නි, කෙසේ මහණ තසනුයේ වේ ද? මහෙන්නි, මෙසය්හෙති මහණ උපන් කාලීනකීය සින්සි නොවයේ. නැර පියයි. බැහැරි කෙරෙයි. විගතානාත කෙරෙයි. අහාවයට පමුණුවයි. උපන් ව්‍යාපාදිතකීය... උපන් විභිංඡ, විතකීය... උපනුපන් උමු අකුසල දක්මි සින්සි නොවයේ. නැර පියයි. බැහැරි කෙරෙයි. විගතානාත කෙරෙයි. අහාවයට පමුණුවයි. මහෙන්නි, මෙයේ මිහෙන් තසනුයේ නම් වේ.

මිහෙන්නි, කෙසේ මහණ ඉවසනුයේ වේ ද? මිහෙන්නි, වේසය්හෙති මහණ ශික්ෂය, උපණය, බබසය, පටස, මැසිමදුරු, වා - අවි, දිග්දු යත මෙවුන්ගේ පහය ඉවසන්හේ වෙයි. තපුරු කොට සි තපුරු කොට පැමිණ් වචනපථන් ද දුක් අයි තීවුවූ බර වූ කටුක වූ අමුර වූ අම්තාර වූ ප්‍රාණාර වූ උපන් ගැරිඹක වෙදනා ඉවසක ප්‍රකාශී ඇත්තේ වෙයි. මහෙන්නි, මෙයේ මහණ ඉවසනුයේ නම් වේයි.

මිහෙන්නි, කෙසේ මහණ යනුයේ නම් වේ ද? මහෙන්නි, මෙසය්හෙති මහණ ශික්ෂය උපදින්ගේ වෙන් වූ තාපණාස්‍යය වූ තීරුග වූ නිරෝධ වූ සැලිසංස්කාරණමථය සි කියන ලද යම් මේ නිවන් තම්යි, මේ දීසි කාලයෙනි නො ශික්ෂය මිරු, දිගෙක් ආදිදි, එදිග වහා ම යනුයේ වෙයි. මහෙන්නි, මෙයේ මහණ යනුයේ නම් වේ.

මිහෙන්නි, වේ සතර කරුණීන් සමඟාගත මහණ ආහුත්‍යයා වේ. ... ලේකයාගේ අනුතතර ප්‍රණ්‍යාසනුය වෙයි.

4. 3. 2. 5.

[ජාත ප්‍රතිඵලිය]

15. මහෙන්නි, මේ කාරණයේ යතර දෙනෙකි. ක්‍රමරසනර දෙනෙක යන්:

මිහෙන්නි, කරුණෙක් ඇත. කරන්නට අමතාපය. එද කරණු ලබන්නේ අන්තීයට වැට්ටි. මිහෙන්නි, කරුණෙක් ඇත. කරන්නට අමතාපය. එද කරණු ලබන්නේ අන්තීයට වැට්ටි. මිහෙන්නි, කරුණෙක් ඇත. කරන්නට මතාපය. එද කරණු ලබන්නේ අන්තීයප වැට්ටි. මහෙන්නි, කරුණෙක් ඇත. කරන්නට මතාපය. එද කරණු ලබන්නේ අන්තීයට වැට්ටි.

මිහෙන්නි, එහි කරන්නට අමතාප වූ යම් මේ කරුණෙක් ආදිදි, එද කරණු ලබන්නේ අන්තීයට වැට්ටි ද, මහෙන්නි, මේ කරුණ දෙපරිදී ම නො කටයුතු කොට හැඳන්නේය. මේ කරුණෙක් කරන්නට අමතාප වේ ද, මෙයින් එය නො කටයුතු කොට හැඳන්නේය. යම් මේ කරුණෙක් කරණු ලබන්නේ අන්තීයට වැට්ටි ද, මෙයින් නො කටයුතු කොට හැඳන්නේය. මිහෙන්නි, මේ කරුණ දෙපරිදී ම නො කටයුතු කොට හැඳන්නේය.

මිහෙන්නි, එහි කරන්නට අමතාප යම් එ කරුණෙක් ආදිදි, එද කරණු ලබන්නේ අන්තීයට වැට්ටි ද, මහෙන්නි, මේ කරුණී ප්‍රරාශ්‍යාගේ දැනුගතක්‍රියා සි, ප්‍රරාශ්‍යාගේ දැනුවියා සි, ප්‍රරාශ්‍යාගේ දැනුපරුනුම-යෙයි ලා, බාලයා ද ප්‍රංශීයා ද දත් පුනු සි. මහෙන්නි, බාල තෙමේ මෙයේ නොසැලකයි: ‘මේ කරුණ කරන්නට අමතාපය. වැලින් මේ කරුණ කරණු ලබන්නේ අන්තීයට වැට්ටි’ යයි. හෙඳනම් එකරුණ නො කෙරෙයි. ඕනෑම නො කරණු ලබන එකරුණ අන්තීයට වැට්ටියි. මහෙන්නි, ප්‍රංශීය තෙමේ මෙයේ සලකයි: ‘මෙකරුණ කරන්නට අමතාපය. වැලින් මේ කරුණ කරණු ලබන්නේ අන්තීයට වැට්ටිය’ සි. හෙඳනම් එ කරුණ තෙකරෙයි. ඔහුට එකරුණ කරණු ලබන්නේ අන්තීයට වැට්ටියි.